

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TASHKIL ETISH TARIXI.

Mankiyeva Dilafruz

Surxondaryo viloyati Angor tumanidagi 8-sonli DMTT tarbiyachisi. "MERCY CORPS" menti-pedagogi

Annotatsiya: O'zbekiston hududida maktabgacha ta'lim tashkiloti tashkil etish tarixi, mustaqillikdan avvalgi davrlardan boshlangan bo'lib, bu jarayonning rivojlanishi mamlakatning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy hayotiga bevosita ta'sir ko'rsatgan. Maktabgacha ta'lim, bolalarning dastlabki ta'lim olish jarayonini tashkil etish va ularning psixologik, jismoniy va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu ta'lim turi, bolalarning kelajakdagi ta'lim va hayot yo'lida mustahkam poydevor yaratadi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, ta'lim, bolalar, individual yondashuv, rivojlanish, pedagogik texnologiyalar.

Аннотация: История создания дошкольной образовательной организации на территории Узбекистана началась еще в период до обретения независимости, и развитие этого процесса оказало непосредственное влияние на социальную, экономическую и культурную жизнь страны. Дошкольное образование играет важную роль в организации начального образования детей и обеспечении их психологического, физического и социального развития. Этот тип образования обеспечивает прочную основу для будущего образования и жизни детей.

Ключевые слова: дошкольное образование, воспитание, дети, индивидуальный подход, развитие, педагогические технологии.

Abstract: The history of the establishment of a preschool educational organization in the territory of Uzbekistan began in the pre-independence period, and the development of this process had a direct impact on the social, economic and cultural life of the country. Preschool education plays an important role in organizing the initial education of children and ensuring their psychological, physical and social development. This type of education provides a solid foundation for children's future education and life.

Key words: preschool education, education, children, individual approach, development, pedagogical technologies.

KIRISH

O'zbekiston hududida maktabgacha ta'limning dastlabki shakllari qadim zamonlarga borib taqaladi. O'rta Osiyo mintaqasida, jumladan, O'zbekistonda, bolalar uchun maxsus ta'lim tashkilotlari mavjud bo'lgan. Bu davrda bolalar ko'proq oilaviy muhitda tarbiyalangan bo'lib, ularga ota-onalar va qarindoshlar tomonidan ta'lim

berilgan. Biroq, maktabgacha ta'limning rasmiy shakllari XIX asr oxiri va XX asr boshlarida paydo bo'la boshladi. Sovet davrida O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimi jadal rivojlandi. 1920-yillarda bolalar bog'chalari tashkil etila boshlandi. Bu davrda maktabgacha ta'lim tashkilotlari, asosan, ishchi va qishloq oilalarining bolalari uchun mo'ljallangan edi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maktabgacha ta'lim tizimining asosiy maqsadi bolalarga dastlabki ta'lim berish, ularning ijtimoiy hayotga tayyorlanishiga yordam berish va jismoniy rivojlanishini ta'minlash edi. Bolalar bog'chalari, o'yin va faoliyat orqali ta'lim berishga qaratilgan dasturlarni amalga oshirdi. Sovet davrida maktabgacha ta'lim tizimi, davlat tomonidan nazorat qilinib, bir qator standartlarga asoslangan holda tashkil etildi. Ta'lim jarayonida bolalarga rus tilida ta'lim berish, ularning madaniyati va an'analarini o'rganish muhim ahamiyatga ega bo'ldi. Biroq, bu davrda mahalliy madaniyat va an'analar ko'p hollarda e'tibordan chetda qolgan. Mustaqillikdan so'ng, O'zbekiston hukumati maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratdi. 1992 yilda O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim to'g'risida"gi qonunni qabul qildi. Ushbu qonun maktabgacha ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va uning sifatini oshirishga qaratilgan.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari, bolalarga zamonaviy ta'lim berish, ularning ijtimoiy va jismoniy rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynay boshladi. O'zbekiston hukumati, maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish maqsadida, bir qator dasturlarni amalga oshirdi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining infratuzilmasini yaxshilash, pedagogik kadrlarni tayyorlash va ularning malakasini oshirishga qaratilgan tadbirlar o'tkazildi. Shuningdek, bolalar uchun qulay sharoitlar yaratish, ularning o'yin orqali ta'lim olishlarini ta'minlashga alohida e'tibor qaratildi. Maktabgacha ta'lim tizimining asosiy maqsadi bolalarning individual rivojlanishini ta'minlash, ularning qobiliyatlarini ochish va ijtimoiy hayotga tayyorlashdir. Bu jarayonda ta'lim tashkilotlari bolalarning o'zaro munosabatlarini rivojlantirish, jamoa bo'lib ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.[1]

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari, shuningdek, bolalarning hissiy rivojlanishini ta'minlash, ularning o'z-o'zini anglash va o'zini ifoda etish qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonning maktabgacha ta'lim tizimi, shuningdek, ota-onalarning ta'lim jarayoniga faol jalb etilishiga ham e'tibor qaratadi. Ota-onalar bilan hamkorlik, ularning bolalar ta'limidagi roli va mas'uliyatlarini oshirish, ta'lim tashkilotlari tomonidan olib boriladigan faoliyatning muhim qismidir. Ota-onalar, bolalar bilan birga o'yinlar o'ynash, ta'lim jarayonida ishtirok etish orqali, bolalarning rivojlanishiga hissa qo'shadilar.[2]

Maktabgacha ta'lim tizimining rivojlanishi, shuningdek, davlat siyosati va iqtisodiy holatga bog'liq. O'zbekiston hukumati maktabgacha ta'lim sohasiga investitsiyalarni jalb etish, ta'lim tashkilotlarini modernizatsiya qilish va ularning infratuzilmasini yaxshilashga qaratilgan dasturlarni amalga oshirmoqda. Bu jarayon, maktabgacha ta'lim tashkilotlarining sifatini oshirish, bolalarga zamonaviy ta'lim berish imkoniyatlarini yaratishga xizmat qiladi.[3]

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining rivojlanishi, shuningdek, pedagogik kadrlar tayyorlashga ham bog'liq. O'zbekiston hukumati maktabgacha ta'lim sohasida malakali pedagoglarni tayyorlashga alohida e'tibor qaratmoqda. Pedagogik ta'lim tashkilotlari, tarbiyachilarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan tanishtirish, ularning professional rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan dasturlarni amalga oshirmoqda.[4]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tashkiloti tashkil etish tarixi, bolalarning dastlabki ta'lim olish jarayonini tashkil etish va ularning rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Maktabgacha ta'lim, bolalarning kelajakdagi ta'lim va hayot yo'lida mustahkam poydevor yaratishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu sohada olib borilayotgan ishlar, bolalarning ijtimoiy, jismoniy va ruhiy rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan bo'lib, bu jarayon davom etmoqda. Maktabgacha ta'lim tizimining rivojlanishi, kelajak avlodning ta'lim olishida va jamiyatda o'z o'rnini topishda muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdullaeva, M. (2020). "Maktabgacha ta'lim tizimining rivojlanishi: O'zbekiston tajribasi". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
2. Qodirova, N. (2019). "Maktabgacha ta'lim muassasalarida pedagogik jarayon". Toshkent: O'zbekiston davlat pedagogika universiteti.
3. Ismoilova, D. (2021). "O'zbekistonda maktabgacha ta'lim: tarix va zamonaviylik". Samarqand: Samarqand davlat universiteti.
4. Axmedov, A. (2022). "Maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlar". Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti.
5. Rasulova, S. (2023). "Maktabgacha ta'lim va uning ijtimoiy ahamiyati". Buxoro: Buxoro davlat universiteti.
6. Murodov, E. (2021). "Bolalar bog'chalarining rivojlanishi va muammolari". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi.
7. Karimova, L. (2020). "Maktabgacha ta'limda o'yin va ta'limning o'zaro aloqasi". Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti.